

en helhedsvurdering, hvori bl. a. indgår begrundelsen for det midlertidige fravær og hans husstands opholdssted.

Det må forventes, at den landbrugsministeren tillagte beføjelse til at dispensere fra bopælskravet vil blive administreret ret liberalt i alle tilfælde, hvor der kan anføres en rimelig motivering for grunden til, at ejeren ikke kan opfylde bopælskravet en kortere eller længere tid. Navnlig i forbindelse med tilladelse til personers erhvervelse af en landbrugsejendom i henhold til bestemmelserne i § 3 vil det kunne være naturligt at dispensere fra bopælskravet. Dispensation kan meddeles for en bestemt tid.

I forhold til lovens øjemed er erhvervelse ved køb af den alt overvejende praktiske betydning. Man har derfor fundet det ubetænkeligt fra lovens bestemmelser at undtage erhvervelse ved arv eller ved frivillig overdragelse fra ægtefællen eller fra nære pårørende, dog med den begrænsning, der indeholdes i de nuværende bestemmelser i landbrugslovens § 11. Begrebet arv i forslagets § 1, stk. 3, forudsættes fortolket i overensstemmelse med § 4, stk. 2, i landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 392 af 25. september 1951 om adkomsterhvervelse på landbrugsejendomme.

ad § 2. Paragraffen opretholder den ved institutionsloven gennemførte ordning, hvorved det søges tilgodeset, at landbrugsejendomme så vidt muligt tilhører selvstændige landbrugere, idet der dog ligesom hidtil af landbrugsministeren kan meddeles tilladelse til, at selskaber m. v. erhverver landbrugsejendomme til landbrugsmæssig anvendelse i tilfælde, hvor erhvervelsen sker til særlige formål, således især, hvor erhvervelsen sker til forsøgs-, forsknings- eller undervisningsformål, eller i tilfælde, hvor en økonomisk risikabel eller særlig kapitalkrævende landbrugsmæssig drift agtes gennemført.

Aktieselskaber vil normalt kun kunne forvente tidsbegrænset tilladelse til erhvervelse af landbrugsejendomme til almindelig landbrugsmæssig anvendelse. I tilfælde, hvor der påvises et aktuelt behov for denne besiddelsesform, f. eks. hvor en arving savner tilstrækkelige kapitalmidler til at fyldestgøre sine medarvinger ved overtagelse af arveladerens ejendom, kan det være rimeligt at meddele tilladelse på betingelse af, at aktieselskabet opløses, senest når gårdarvingen afgår ved døden eller afhænder ejendommen, medmindre landbrugsministeren tillader forlængelse af ordningen.

ad § 3. Paragraffen fastsætter, at selskaber m. v. ikke uden særlig tilladelse kan erhverve adkomst på

landbrugsejendomme uanset om formålet med erhvervelsen er et andet end at anvende ejendommen til landbrugsmæssig anvendelse. Bestemmelsen betegner for så vidt en skærpelse af de nuværende bestemmelser i landbrugslovens kap. II og institutionsloven. Nogen egentlig skærpelse af den nuværende praksis efter institutionsloven er imidlertid ikke tilsigtet, og det må forventes, at loven vil blive administreret liberalt i alle tilfælde, hvor erhvervelsen sker til formål, hvortil det ud fra samfundsmæssige interesser findes ønskeligt, at de pågældende selskaber m. v. har adgang til at erhverve landbrugsjord. Den nye bestemmelse påregnes især at få betydning ved den mulighed, der herved gives til inden for visse rammer at føre kontrol med, at der ikke af selskaber m. v. foretages opkøb af jord ud over, hvad der må anses for tilstrækkeligt til at dække de pågældende selskabers rimelige behov, samt til at påse, at der ikke af selskaber m. v. foretages opkøb af landbrugsjord i områder, der på længere sigt reserveres landbrugserhvervet.

Bestemmelsen i § 3 omfatter også de tilfælde, hvor en person, der er ejer af 2 landbrugsejendomme, tillige i eget navn driver anden erhvervsmæssig virksomhed. Denne tilfældige omstændighed bør ikke komme den pågældende til skade ved køb af jord som led i udøvelsen af den erhvervsmæssige virksomhed.

ad § 4. I forbindelse med meddelelse af tilladelse til personers eller selskabers erhvervelse af adkomst på landbrugsejendomme kan landbrugsministeren fastsætte nærmere vilkår for tilladelsen, og ministeren kan herunder kræve, at der finder genafhændelse af den erhvervede ejendom eller dele deraf sted inden en vis frist. Fastsættelse af en afhændelsesfrist vil navnlig have betydning i tilfælde, hvor den tilsigtede særlige udnyttelse kan forventes afsluttet i løbet af en kortere årrække eller kun vedrører sådanne arealer af ejendommen, som uden væsentlig ulempe vil kunne fraskilles ved afhændelse af restejeendommen. Som eksempel på, hvilke betingelser det i øvrigt vil kunne være naturligt at knytte til en tilladelse, kan nævnes, at ejendommen tages i brug til det omhandlede formål inden en rimelig frist, at et selskabs formål ikke ændres, eller at ejendommen benyttes på en nærmere angiven måde.

ad § 5. Paragraffen bestemmer, inden hvilken frist en erhverver, der ikke uden landbrugsministerens tilladelse lovligt kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom, skal søge om tilladelse til erhvervelse af adkomst på ejendommen. Er der tale